

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฐ
สารบัญแผนภาพ	ณ
สารบัญตารางภาคผนวก	ด
สารบัญภาพภาคผนวก	ต
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	9
ระยะเวลาในการวิจัย	10
พื้นที่ในการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
1. การพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว	14
2. การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทาง เคลื่อนไหว	24
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความ พิการทางเคลื่อนไหว	28

4. รูปแบบการทำให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางเคลื่อนไหว	30
5. แนวคิดกลไกเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางเคลื่อนไหว	34
6. แนวคิดพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว	42
7. บริบทศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	52
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	55
9. บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด	59
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
10.1 งานวิจัยในประเทศ	66
10.2 งานวิจัยต่างประเทศ	72
11. กรอบแนวคิดการวิจัย	77
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	80
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	80
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
3. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล	91
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	98
5. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	99
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
การเสนอผลการวิเคราะห์	102
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว ด้วยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	102

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ห้บทบาทกลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้พัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว ด้วยรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม	115
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	120
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การขยายผลการใช้รูปแบบในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	149
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	175
วัตถุประสงค์การวิจัย	175
สรุปผลการวิจัย	175
อภิปรายผล	180
ข้อเสนอแนะ	185
บรรณานุกรม	187
ภาคผนวก	196
ภาคผนวก ก แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว	197
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง	204
ภาคผนวก ค แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	208
ภาคผนวก ง แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	212

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก จ แบบประเมินความสามารถพื้นฐาน	218
ภาคผนวก ฉ แบบบันทึกเยี่ยมบ้าน	257
ภาคผนวก ช แบบทดสอบ เรื่อง การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	284
ภาคผนวก ซ แบบสอบถามพึงพอใจ	288
ภาคผนวก ฌ คำดัชนีความเหมาะสมของแบบสำรวจสภาพปัญหาและ ความต้องการจำเป็นของผู้ปกครอง ครู และ ทีมสหวิชาชีพ ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว	292
ภาคผนวก ฉ คำความยากง่าย คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ..	298
ภาคผนวก ฎ แสดงผลคะแนนของพัฒนาการและความสามารถ พื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อน การให้บริการและหลังการให้บริการ ในองค์การบริหาร ส่วนตำบลยางตลาด	300
ภาคผนวก ฏ แสดงผลคะแนนของพัฒนาการและความสามารถ พื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อน การให้บริการและหลังการให้บริการ ในเทศบาล ตำบลโคกศรี	302
ภาคผนวก ฐ เอกสารประกอบการนำเสนอสารคดี การพัฒนาใช้ รูปแบบในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มี ความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	303
ภาคผนวก ท หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	317
ภาคผนวก ฑ ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน	323
ประวัติผู้วิจัย	331

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ปฏิทินการปฏิบัติงาน	92
2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว	103
3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว ของครู สหวิชาชีพ และผู้ปกครอง	113
4 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	121
5 แสดงการเปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้ เรื่อง ปฐมวัยก่อนเรียนและหลังของผู้ปกครองในองค์กรบริหารส่วนตำบล	130
6 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการคนที่ 1 ในองค์กรบริหารส่วนตำบล	132
7 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 2 ในองค์กรบริหารส่วนตำบล.....	133
8 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 3 ในองค์กรบริหารส่วนตำบล.....	135
9 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 4 ในองค์กรบริหารส่วนตำบล.....	136
10 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 5 ในองค์กรบริหารส่วนตำบล	137

ตารางที่	หน้า
11 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 6 ในองค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด	139
12 แสดงการเปรียบเทียบผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ ในองค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด	140
13 แสดงผลความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบ 5 ส. ในองค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด	142
14 แสดงการเปรียบเทียบผลการแบบทดสอบความรู้ เรื่อง ปฐมกษัตริย์ก่อนเรียนและหลังของผู้ปกครอง ในเทศบาลตำบลโคกศรี	154
15 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 1 ในเทศบาลตำบลโคกศรี	156
16 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 2 ในเทศบาลตำบลโคกศรี	157
17 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 3 ในเทศบาลตำบลโคกศรี	158
18 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 4 ในเทศบาลตำบลโคกศรี	160
19 แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 5 ในเทศบาลตำบลโคกศรี	161

20	แสดงผลพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ คนที่ 6 ในเทศบาลตำบลโคกศรี	162
21	แสดงการเปรียบเทียบพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ	164
22	แสดงผลความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบ 5 ส. ในเทศบาลตำบลโคกศรี	168

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 Asset ของภาคีพัฒนา (Stakeholders) ในการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาพื้นที่	35
2 แนวคิดกลไกเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว	42
3 กรอบแนวคิดการวิจัย	79

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 แสดงค่าดัชนีความเหมาะสมของแบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นของผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ ในการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยผู้เชี่ยวชาญ	293
2 แสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบ เรื่อง การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	299
3 แสดงผลคะแนนของพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความ พิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ ใน องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด	301
4 แสดงผลคะแนนของพัฒนาการและความสามารถพื้นฐานของเด็กที่มีความ พิการทางการเคลื่อนไหวก่อนการให้บริการและหลังการให้บริการ ใน เทศบาลตำบลโคกศรี	303

สารบัญญากาศภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 พ.ศ.2555 ประเทศไทย มีคนพิการ กว่า 1,200,000 คน	305
2 ในจำนวนนี้เป็นผู้พิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวมากที่สุดกว่า 580,000 คน	305
3 มีผู้พิการทางการเคลื่อนไหว อายุแรกเกิด – 18 ปี ใน จ.กาฬสินธุ์ มากกว่า 300 คน (สำนักงานสาธารณสุข จ.กาฬสินธุ์, 2554 : 5)	306
4 เด็กพิการส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวยากจน ในดินทุระกันดาร อยู่ห่างไกล จากหน่วยบริการ...พบว่าผู้ปกครองไม่มีความรู้มาพัฒนาลูก...หน่วย ราชการที่เกี่ยวข้องก็ทำงานซ้ำซ้อนในการช่วยเหลือ การช่วยเหลือก็ไม่ ต่อเนื่อง	306
5 ด้วยความต้องการ และสภาพปัญหาหลากหลาย ของหน่วยงานที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและพัฒนาเด็กพิการทางการเคลื่อนไหว ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	307
6 กลุ่มต่างๆที่พูดถึงคือกลไกเชิงพื้นที่ มันน่าจะมีแผน มีข้อตกลงร่วมกัน ใน การพัฒนาเด็กพิการ 1 คน 1 ครอบครัว มีเด็กพิการเป็นตัวตั้ง มีผู้ปกครอง เป็นหลักในการพัฒนา ...สิ่งที่เราได้คือรูปแบบการพัฒนา...แบบ 6 ส.	307
7 พื้นที่ว่างเปล่าเกือบทุกตารางเมตร ภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ถูกปรับเป็น สถานที่เรียนรู้ และทดลองปฏิบัติด้านการเกษตร ทั้งแปลงปลูกพืชผัก สวนครัว การผลิตน้ำหมักชีวภาพ และการเลี้ยงไก่ เพื่อให้ครัวเรือนที่มี สมาชิกเป็นผู้พิการ นำความรู้ และประสบการณ์ไปใช้สร้างอาชีพเสริม ให้ครอบครัวมีความมั่นคงมากขึ้น	308
8 ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยหน่วยงานที่ภาครัฐ สนับสนุนอยู่แล้ว...ที่ต้องรับผิดชอบคนในพื้นที่ตนเองไม่ว่าจะเป็นคน ปกติหรือคนพิการ	308

ภาพภาคผนวกที่

หน้า

9	เวลาที่ อบรม.มองชาวบ้านในเวลาที่เขาลำบาก เป็นหน้าที่ที่เราต้องลงไป ดูแล ... ไม่จำเป็นต้องมาร้องขอ ...นั่นถือเป็นการทำงานให้กับชาวบ้านอย่าง แท้จริง	309
10	โครงการนี้เขามาจะทำให้ง่ายขึ้น จะได้รับเป้าหมายของแต่ละคน...เอา ความรู้ของสาขาวิชาช่วยพัฒนาเด็กได้เร็วขึ้น	309
11	ก่อนจะมีโครงการนี้เข้ามามีความลำบากในเรื่องคติดกิจกรรม...พอมี โครงการภาคส่วนที่เกี่ยวข้องก็ได้พูดคุยหารือกัน.... ท้องถิ่นก็เข้ามา มีส่วนร่วม	310
12	เมื่อก่อนการที่จะมาคุยกันมันยังไม่ชัดเจน...เมื่อมีโครงการนี้เราได้อา รวมกัน มาคุยกันว่าเด็กคนหนึ่งเราต้องการให้เขาดีขึ้นในส่วนไหน	310
13	เป็นช่างในหมู่บ้านมาช่วยเหลือ...ได้คุยกับครู เศษวัสดุ อุปกรณ์เหลือใช้ก็ เอามาทำรถเข็น อุปกรณ์ ฝักนั้น ฝักอื่น ฝักเดิน	311
14	โรงเรียนไปช่วยปรับบ้านให้เป็นโรงเรียน โดยช่วยปรับสถานที่ สอนฝัก ทักษะให้ลูก จากที่นั่งไม่ได้ก็เริ่มนั่งได้ ... โรงเรียนไปเยี่ยมบ้าน....เดี๋ยวนี้ ไม่ต้องมาโรงเรียนบ่อย	311
15	เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ กำหนดเดินทางไปเยี่ยมครอบครัวของ น.ส.อรรณรัตน์ ภูกัน ในหมู่บ้านฮ่องฮี ต.ยางตลาด ซึ่งมีบุตรพิการ ทางการเคลื่อนไหว อาศัยอยู่กับมารดาในวัยชรา ครอบครัวนี้ถือเป็น ผลผลิตต้นแบบ เพราะสามารถพัฒนาการทำมาหากิน และฝึกทักษะให้ลูก ได้เองที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ ควบคู่กับมีกลไกในท้องถิ่นที่เข้ามาสนับสนุน เป็นรูปธรรม	312
16	เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ กำหนดเดินทางไปเยี่ยมครอบครัวของ น.ส.อรรณรัตน์ ภูกัน ในหมู่บ้านฮ่องฮี ต.ยางตลาด ซึ่งมีบุตรพิการ ทางการเคลื่อนไหว อาศัยอยู่กับมารดาในวัยชรา ครอบครัวนี้ถือเป็น ผลผลิตต้นแบบ เพราะสามารถพัฒนาการทำมาหากิน และฝึกทักษะให้ลูก ได้เองที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ ควบคู่กับมีกลไกในท้องถิ่นที่เข้ามาสนับสนุน เป็นรูปธรรม	312

ภาพภาคผนวกที่

หน้า

- 17 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็เอารายชื่อเด็กพิการเข้าไปในศูนย์เด็กเล็ก ช่วย
เหลือรับนม อาหารกลางวัน ... แล้วก็ประสานไปอบต.ให้นำช่างมาช่วย
สร้างอุปกรณ์ ทำสื่อพัฒนาเด็กพิการ 313
- 18 แต่ก่อนลูกเป็นใหม่ๆก็คิดมากกว่าจะทำอะไรกับลูกให้ดีขึ้น พอได้เป็น
ศูนย์ศึกษาพิเศษ ก็ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือ ตอนนี้อยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กพิการ
พัฒนาการดีขึ้น ทำอุปกรณ์ใช้เองที่บ้านเป็นส่วนใหญ่ไม่ทำมีเวลาทำมาหา
กินอย่างอื่นด้วย...อสม. อบต. ครูศูนย์ก็มาช่วยดูแล 313
- 19 ปรากฏการณ์ที่เห็นนอกเหนือจากตัวเด็กเองที่พัฒนาแล้ว ตัวผู้ปกครองยัง
มีความเชื่อมั่น...เมื่อเจอเด็กพิการตอนแรกก็รู้ว่าจะต้องนำเข้าสู่
กระบวนการพัฒนา...ปัจจุบันแนวโน้มนักพิการบางส่วนจะช่วยเหลือ
ตัวเองได้ 314
- 20 จากการดำเนินงานศึกษาหลายปี วันนี้ได้ผลที่ทำให้เกิดความมั่นใจได้แล้ว
ว่า กลไกเชิงพื้นที่จะประสานการทำงานกันได้อย่างลงตัว หากใช้รูปแบบ
การให้บริการช่วยเหลือตามขั้นตอนจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่เป็นระบบ ซึ่ง
ท้องถิ่นอื่นๆก็สามารถนำไปเป็นต้นแบบสำหรับพัฒนา ช่วยเหลือเด็ก
พิการ หรือปรับใช้กับการแก้ปัญหาเด็กทั่วไปได้ 314
- 21 มีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ช่วยเหลือเขา 315
- 22 ในฐานะที่เป็นครูคนหนึ่ง เห็นเขามีพัฒนาการดี ก็รู้สึกดีใจ ภูมิใจ...อยาก
ให้มีโครงการนี้เรื่อยๆ แล้วก็ขยายไปเรื่อยๆ 315
- 23 หากวันนี้สังคมต้องการเห็นผู้พิการ สามารถพึ่งพาตนเอง ใช้ชีวิตอยู่ได้
อย่างมีความสุข ถึงเวลาแล้วหรือยัง ที่หน่วยงานตามบทบาทหน้าที่ใน
ท้องถิ่น จะหันมาสนใจในการความร่วมมือ ให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของผู้พิการ และครอบครัวในพื้นที่ตนเอง เพื่อไม่ให้กลุ่มคน
เหล่านี้ อยู่อย่างโดดเดี่ยวอีกต่อไป 316
- 24 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาเด็กที่มีความพิการ
ทางการเคลื่อนไหว 324

ภาพภาคผนวกที่

หน้า

25	การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวด้วยกลไกเชิงพื้นที่โดยผู้ปกครอง ครู และทีมสหวิชาชีพ	324
26	การศึกษายาทบาทกลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว	325
27	ศึกษายาทบาทกลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว ด้วยรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยผู้ปกครอง ครู	325
28	การดำเนินการพัฒนานวัตกรรมแบบมีส่วนร่วม	326
29	การพัฒนานวัตกรรมแบบมีส่วนร่วม ในการจัดการความรู้ แบบ 6 ส.	326
30	การจัดการความรู้ แบบ 6 ส.	327
31	การจัดการความรู้ในการพัฒนานวัตกรรมแบบมีส่วนร่วม	327
32	การเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนานวัตกรรม	328
33	การเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนานวัตกรรมด้วยการจัดการความรู้แบบ 6 ส.	328
34	การนำนวัตกรรมไปใช้ และการประเมินผลการใช้นวัตกรรม	329
35	การนำนวัตกรรมไปใช้ และการประเมินผลการใช้นวัตกรรม	329
36	การนำเสนอผลการพัฒนานวัตกรรม	330
37	การเผยแพร่นวัตกรรม	330